

Krīze Eiropas polimēru pārstrādes industrijā. **Vai nozare Latvijā izdzīvos?**

Gints Brunovskis

SIA CleanR Industry
Izpilddirektors

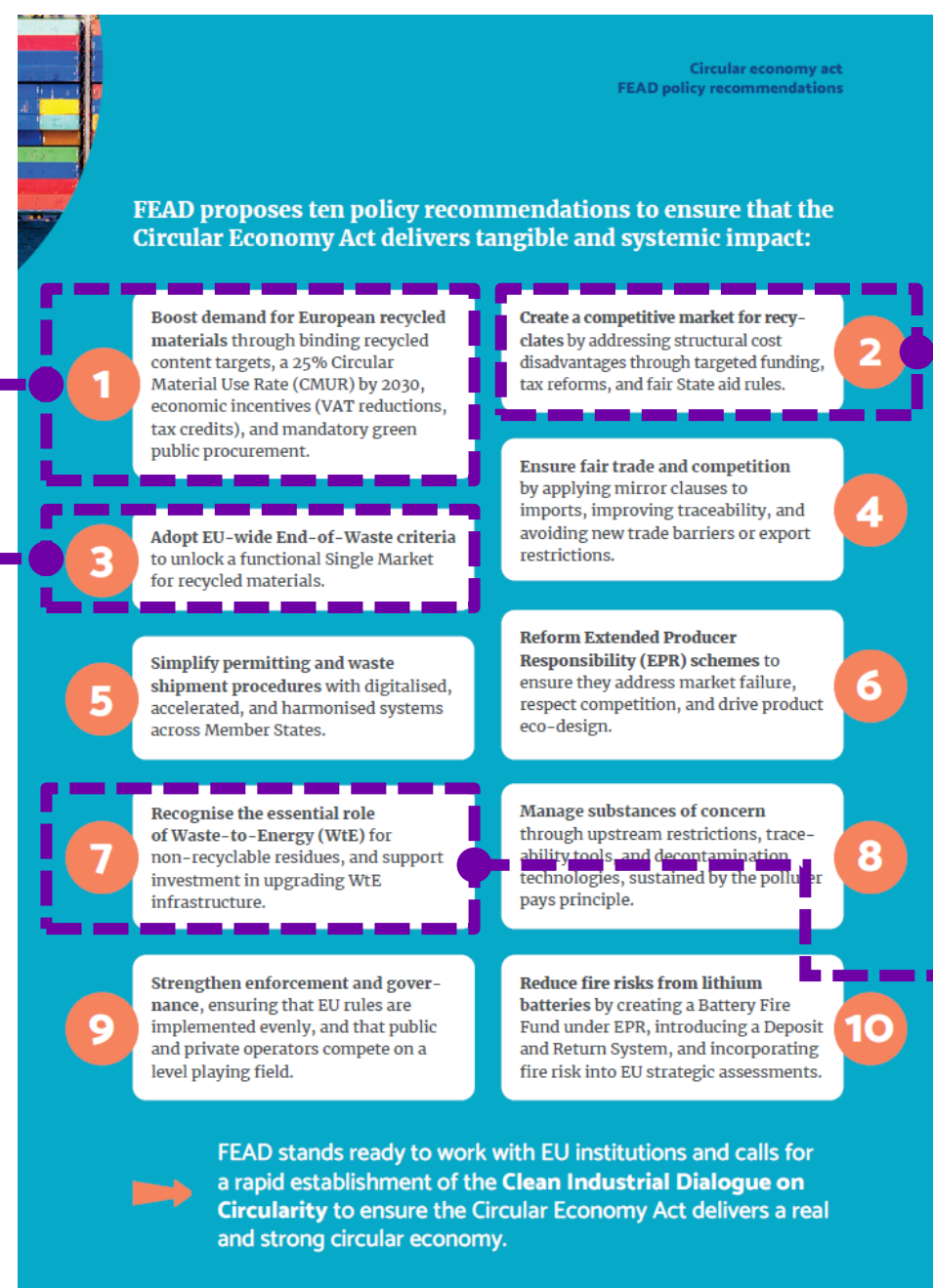
19.09.2025

Kas rūp atkritumu apsaimniekotājiem Eiropā

28.04.2025 FEAD iesniedza 10 politikas ieteikumus Eiropas Komisijā

1 Veicināt pieprasījumu pēc Eiropā pārstrādātiem materiāliem, ieviešot saistošus pārstrādāta satura mērķus, noteikt 25% pārstrādātu materiālu izmantošanas rādītāju līdz 2030. gadam, nodrošināt ekonomiskos stimulus (PVN atlaides, nodokļu atvieglojumus), kā arī noteikt obligātu zaļo publisko iepirkumu

3 Nodrošināt godīgu tirdzniecību un konkurenci, piemērojot “spoguļklausulas” importam, uzlabojot izsekojamību un izvairoties no jauniem tirdzniecības šķēršļiem vai eksporta ierobežojumiem

2 Radīt konkurētspējīgu pārstrādāto materiālu tirgu novēršot strukturālas izmaksu nepilnības ar mērķētu finansējumu, nodokļu reformām un godīgiem valsts atbalsta noteikumiem

7 Atzīt enerģijas ieguvu no atkritumiem (Waste-to-Energy, WtE) nozīmi nepārstrādājamu atkritumu apsaimniekošanā un atbalstīt ieguldījumus WtE infrastruktūras modernizācijā

Faktiskā realitāte šodien

- Laika posmā no 01.01.2025 līdz 31.07.2025. Eiropā zaudēta tik liela pārstrādes jauda kā visā 2024. gadā, jeb **~1 milj. tonnu!**, kas vienlaikus ir arī 3x lielāka nekā 2023. gadā zaudētā jauda
- 2025. gadā pēc vairāku gadu izaugsmes **jaunas pārstrādes jaudas neto pieaugums būs nulle**
- Vispārīgi kopējā izaugsme palēninājusies kopš 2021. gada
- PRE (Plastics Recyclers Europe) prognozē, ka šis samazinājums nopietni apdraud Eiropas spēju sasniegt pārstrādes satura mērķu, kas norādīti jaunajā 19.12.2024. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2025/40 «Iepakojuma un iepakojuma atkritumu regulā» (PPWR)

Faktiskā realitāte šodien

- Par periodu no 01.01.2024.-31.12.2025 kopējā zaudētā pārstrādes jauda varētu būt ap **3 miljonu tonnu**
- Plastmasas pārstrādes uzņēmumu grupa (PRE) brīdina, ka **nozare ir uz sabrukuma sliekšņa**
- Strauji pieaug rūpnīcu slēgšana un pārstrādes jaudu zudums

July 17, 2025 09:16 AM

Veolia to close two plastic recycling plants in Germany

BEATRIZ SANTOS in

TWEET f SHARE

Viridor to shut down third UK plastic recycling plant

BEATRIZ SANTOS in

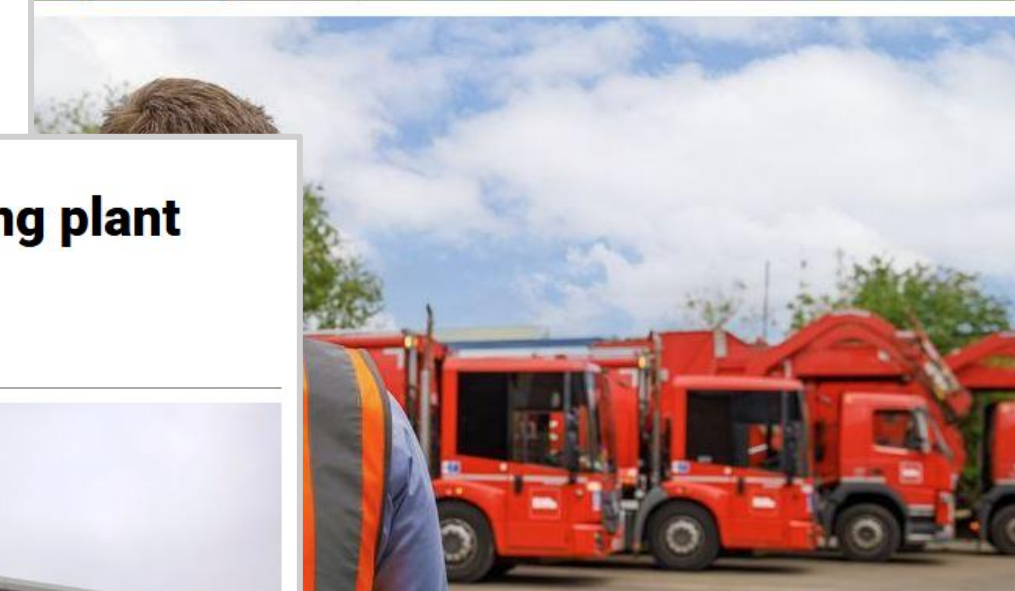
TWEET f

July 29, 2025 01:00 PM

Biffa closes down plastics recycling plant in England

BEATRIZ SANTOS in

RE in SHARE EMAIL

March 20, 2025 12:04 PM

Cedo to shut down recycling site in the Netherlands

Geleen recycling site to close doors after 40 years of operation

BEATRIZ SANTOS in

TWEET f SHARE

September 02, 2025 09:18 AM

Vanden to close UK plastic recycling plant

BEATRIZ SANTOS in

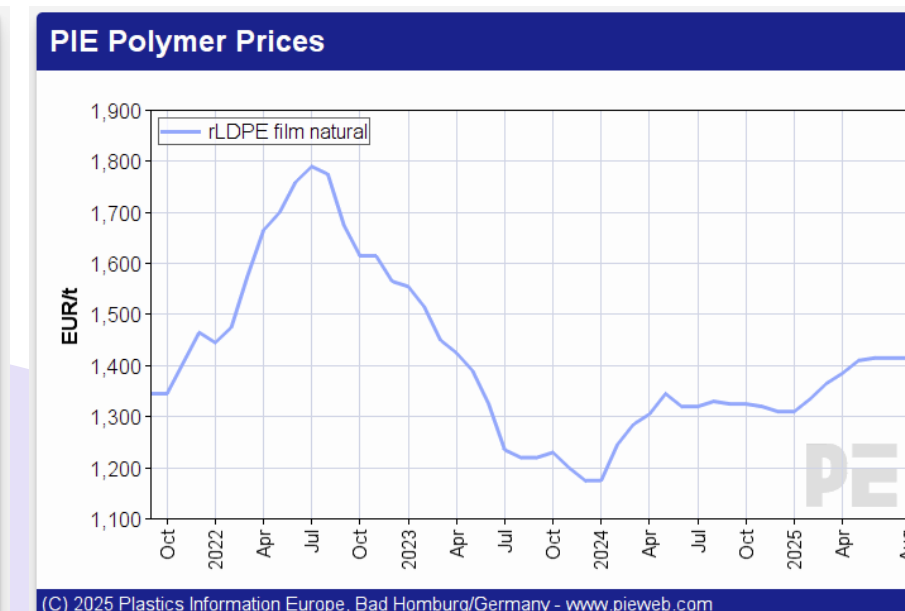
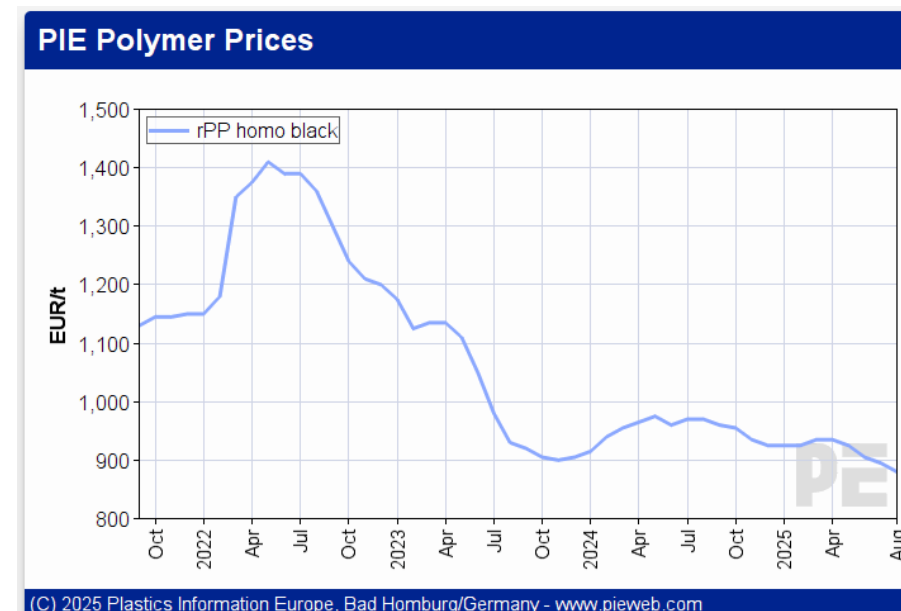
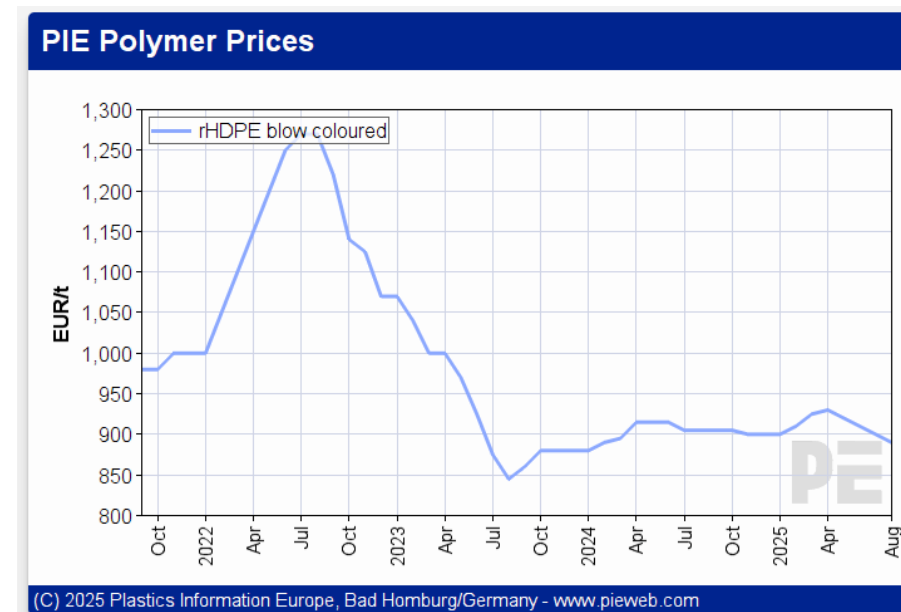
TWEET f SHARE in SHARE EMAIL

Faktiskā realitāte šodien

Galvenie iemesli:

- Augstas enerģijas, darbaspēka un izejvielu izmaksas
- **Zemas naftas cenas, kas padara jaunas (VIRGIN) plastmasas izmantošanu daudz lētāku**
- Lētas un apšaubāmas kvalitātes importu pieplūdums - **vairāk nekā 20% no ES plastmasas patēriņa** (gan jaunu, gan pārstrādātu) šobrīd nāk no importa, kas bieži ir lētāks nekā ES ražotais un kuriem trūkst kvalitātes nodrošinājuma, caurskatāmības un var būt nepareizi marķēti, graujot tirgus uzticamību
- Nav prasības ražošanas procesā izmantot pārstrādāto plastmasu
- **VIRGIN mazāk kvalitātes risku nekā pārstrādātai plastmasai**

Iespējamie risinājumi un riski

Risinājumi:

19.12.2024 pieņemta
EIROPAS PARLAMENTA UN
PADOMES REGULA (ES)
2025/40 «Iepakojuma un
iekpakojuma atkritumu
regula» – PCR apjoms
no 10% līdz 35%,
līdz 2030. gadam

Iepakojuma veids	Minimālais PCR saturs līdz 2030	Minimālais PCR saturs līdz 2040
Kontaktjūtīgs iepakojums, uz PET bāzes (izņemot vienreiz lietojamās dzērienu pudelēs)	30 %	50 %
Kontaktjūtīgs iepakojums, no plastmasas materiāliem, kas nav PET (citi plastmasas materiāli, izņemot vienreizlietojamās plastmasas dzērienu pudeles)	10 %	25 %
Vienreiz lietojamās plastmasas dzērienu pudeles	30 %	65 %
Cits plastmasas iepakojums (visi pārējie veidi)	35 %	65 %

Iespējamie risinājumi un riski

Risinājumi:

- Obligātu trešās puses sertifikāciju pārstrādātiem materiāliem
- Vienotu ražotāju paplašinātās atbildības sistēmu (RAS) ES līmenī. **Latvija kā labs piemērs – izmaiņas DRN regulējumā atstāja pozitīvu ietekmi uz plastmasas pārstrādes nozari**
- Stingrāku importa kontroli
- Ātrāku atļauju izsniegšanu un vienkāršotu atkritumu tirdzniecību ES iekšienē
- **Investīciju iespējas:** ja tiks atbalstīta infrastruktūras paplašināšana, jauda varētu atkal sasniegt pieprasījumu ap 2027.–2028. gadu

Riski:

- Lai sasniegtu regulas mērķus, ES līdz 2025. gadam nepieciešama **16 miljonu tonnu** pārstrādes jauda, bet maksimālā jauda 2023. gadā bija tikai **13,2 miljoni tonnu**. Tā kā jauda samazinās un 2025. gadā izaugsme netiek prognozēta, regulas prasību izpilde (piem., minimālais pārstrādātais saturs iepakojumā) kļūst aizvien mazāk ticama
- Regulas PCR prasības **sāks strādāt pēc 5 gadiem**, kā arī nepieciešamas investīcijas, lai pielāgotos
- Sabrukums apdraud ne tikai pārstrādes apjomus, bet arī zaļās darbavietas, pāreju uz aprites ekonomiku

Secinājums par situāciju polimēru pārstrādē

Nozare ir uz sabrukuma robežas.

Ekonomiskās grūtības, neatbilstoša politikas ieviešana un nekontrolēta konkurence no importētājiem iznīcina Eiropas pārstrādes spējas tieši tajā brīdī, kad pieprasījums pēc pārstrādes ir visaugstākais

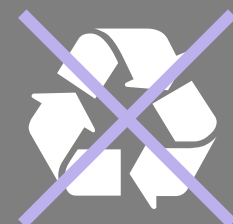

Ar mērķtiecīgu politikas rīcību, stratēģiskām investīcijām un tehnoloģiskiem risinājumiem **atveseļošanās joprojām ir iespējama**

Nepārstrādājamā polimēra daļa

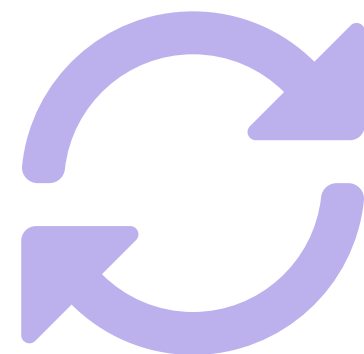
- 2022. gadā ES **~59%** no visa polimēra iepakojuma **netika pārstrādāts** un no tā vismaz **20%** nemaz nav pārstrādājama
- Vēl lielāks īpatsvars – **~65%** no citām plastmasām nav **pārstrādājamas** (auto industrija, sadzīves priekšmeti, rotaļlietas u.tml.)
- **Daudzas citas atkritumu frakcijas nav pārstrādājamas** (higēnas produkti, piesārņotais papīrs u.t.t.)

1/3 no visa kopējā atkritumu apjoma **nav tehnoloģiski pārstrādājami**

Nepārstrādājamo atkritumu potenciāls

Atzīt reģenerācijas lomu
nepārstrādājamo atkritumu
apsaimniekošanā

- Nav termins – atkritumi, ir **izejviela ar pievienoto vērtību**
- 2035. gadā **10%** apglabājamais apjoms nav atcelts
- SIA CleanR Industry kā lielākais NAIK ražotājs Latvijā jau šobrīd **piegādā NAIK vairākām Eiropas enerģijas ražotājām un cementa rūpnīcām**

Paldies!

Gints Brunovskis

SIA CleanR Industry
Izpilddirektors

cleanr
industry

